

ZESTAW TEMATÓW NA WEWNĘTRZNA CZĘŚĆ EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI
Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA LO, LP, TECHNIKUM, TU
NA ROK SZKOLNY 2013/2014

LITERATURA

1. Literackie świadectwa o życiu za drutami obozów. Przedstaw temat na podstawie wybranych przykładów.
2. Miłość najwyższą wartością w życiu bohatera literackiego. Rozważ problem, odwołując się do wybranych dzieł polskich i obcych.
3. Matka jako bohater literacki. Scharakteryzuj różne portrety i omów funkcję tego typu postaci w wybranych tekstach prozatorskich
4. Rozmowy człowieka z Bogiem. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
5. Porównaj różne wcielenia diabła w literaturze i omów ich funkcje, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
6. Porównaj różne ujęcia wesela w literaturze i ich funkcje, odwołując się do wybranych utworów.
7. Powszechne jest przekonanie, że bohater romantyczny to ktoś inny niż wszyscy. Ustosunkuj się do tego poglądu, odwołując się do wybranych utworów literackich.
8. Jakie namiętności inspirowały bohaterów tragedii Szekspira? Omów zagadnienie odwołując się do 2-3 dzieł tego twórcy.
9. Różne obrazy cierpienia ukazane w literaturze. Rozważ problem na przykładzie wybranych tekstów różnych epok.
10. Tytuł, motto, ostatnia scena jako klucze do interpretacji dzieła. Omów na wybranych przykładach.
11. Literackie interpretacje motywów antycznych. Scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska (na wybranych przykładach).
12. Historia jako temat i jako pretekst w polskiej epice XIX i XX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
13. Motyw wędrówki w literaturze. Omów różne jego wersje w wybranych utworach.
14. Biografia jako tworzywo literackie. Omów na przykładzie analizy utworów wybranego pisarza.
15. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w literaturze. Omów na wybranych utworach.
16. Rozważ funkcje motywu Arkadii . Omów zagadnienie odwołując się do tekstów literackich różnych epok.
17. Władza - powołanie, zobowiązanie, zaszczyt, namiętność, pokusa. Omów problem władzy w oparciu o wybrane dzieła literackie.
18. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego w wybranych utworach literackich. Przeanalizuj sposoby tworzenia takiego obrazu.
19. Portret Sarmaty w literaturze baroku i oświecenia. Porównaj sposoby przedstawienia go, analizując wybrane przykłady.
20. Obowiązki człowieka wobec ojczyzny i społeczeństwa a prawo do szczęścia osobistego. Rozważ problem na wybranych przykładach z literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski.
21. Omów rolę poety i poezji w utworach literackich epoki romantyzmu i Młodej Polski.
22. Motyw rycerza w literaturze. Przedstaw jego funkcjonowanie w twórczości pisarzy wybranych epok.

23. Kreacja bohatera – patrioty w literaturze polskiej. Scharakteryzuj wybrane przykłady z co najmniej dwóch epok literackich.
24. Różne sposoby kreowania wsi w literaturze. Przedstaw je, analizując wybrane utwory.
25. Bunt i pokora jako sposoby zachowań człowieka wobec Boga. Przedstaw je na przykładzie wybranych utworów literackich.
26. Przedstaw najciekawsze kreacje lekarzy w literaturze XIX i XX w. Omów na wybranych przykładach.
27. Literackie sposoby ujęcia problemu władzy. Scharakteryzuj je, analizując wybrane utwory.
28. Kobieta zbuntowana. Przedstaw jej wizerunek w literaturze wybranych epok.
29. Wskaż wpływ domu oraz doświadczeń życiowych na kształtowanie się postawy moralnej i społecznej bohaterów literackich różnych epok. Rozważ na przykładzie wybranych utworów literackich.
30. Motyw pielgrzymy i tułacza w literaturze romantyzmu. Przedstaw w oparciu o poezję A. Mickiewicza i C. K. Norwida.
31. Bohaterowie postawieni w sytuacjach wyboru. Omów problem odwołując się do literatury antycznej, romantycznej i współczesnej.
32. Jaką rolę pełni motto i tytuł przy interpretacji dzieła literackiego? Omów problem na wybranych przykładach.
33. Przyczyny konfliktów rodzinnych w literaturze. Omów problem w oparciu o wybrane utwory.
34. Omów motyw buntu przeciw Bogu w wybranych utworach literackich różnych epok.
35. Jednostka wobec zbiorowości w ujęciu twórców dwóch epok. Rozważ problem na wybranych przykładach.
36. Konflikt pokoleń jako temat literatury XIX i XX wieku. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach
37. Natura jako przedmiot opisu i jako bohater w wybranych utworach z różnych epok. Odwołaj się do wybranych utworów
38. Artysta jako bohater literacki. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
39. Bohaterowie w habitach. Przedstaw sposób ich kreowania i funkcję ideową w wybranych utworach.
40. Kostium, maska, przebranie. Przedstaw swoje rozważania o bohaterach literackich ukrywających swoją tożsamość.
41. Mroczna strona natury ludzkiej. Zanalizuj złożoność psychiki wybranych bohaterów literackich.
42. Portrety wybitnych jednostek w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.
43. Rodzina i jej wpływ na kształtowanie osobowości i poglądów dzieci. Rozważ na przykładzie wybranych utworów literackich
44. Bohaterowie literaccy, którzy mogą być wzorem dla współczesnego człowieka. Omów na wybranych przykładach.
45. Wielkie monologi i wielkie dialogi. Rozważ ich funkcje w wybranych dziełach literackich.
46. Wierność i zdrada w decyzjach moralnych bohaterów literackich. Rozwiń temat na podstawie wybranych utworów.
47. Od herosa do pantoflarza Mężczyźni w literaturze. Scharakteryzuj postawy bohaterów na wybranych przykładach literackich.
48. Omów postawy bohaterów szukających wartości i sensu życia. Odwołaj się do utworów różnych epok.
49. Zaprezentuj literackie kreacje ludzi szczęśliwych, odwołując się do przykładów z literatury.

50. Omów motyw tańca w literaturze polskiej. Wykorzystaj wybrane utwory literackie.
51. „Niech żyje bal” Porównaj obrazy balów i omów ich znaczenie wykorzystując wybrane utwory z różnych epok.
52. „Aby istnieć człowiek musi się buntować” (A. Camus). Omów źródła i sens buntu wybranych bohaterów literackich.
53. Przedstaw tragizm człowieka uwikłanego w swój czas historyczny. W swojej prezentacji odwołaj się do wybranych utworów literackich.
54. Omów na wybranych przykładach różne sposoby funkcjonowania tradycji horacjańskiej w literaturze polskiej.
55. Polski savoir vivre w świetle literackich opisów z różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
56. Pieśń patriotyczna i jej rola w okresach niewoli Polski. Omów na wybranych przykładach.
57. Występowanie postaci fantastycznych i istot nadprzyrodzonych oraz ich funkcje w utworach literackich. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów z różnych epok.
58. Podróżnicy, pasjonaci, naukowcy i ich odkrycia – przedstaw na wybranych przykładach trzech epok literackich.
59. Pamiętnik, reportaż, wywiad jako forma wypowiedzi literackiej. Omów na przykładzie wybranych utworów.
60. Koncepcje reform społeczeństwa i państwa polskiego omów na przykładach utworów z różnych epok.
61. Literatura SF i fantasy - ucieczka od rzeczywistości czy wyraz dążeń człowieka i komentarz współczesności?. Omów zagadnienie na podstawie literatury XIX i XX wieku.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUK

1. Impresjonizm w malarstwie i literaturze. Omów na podstawie wybranych przykładów.
2. Świat obozów koncentracyjnych jako temat i problem w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych przykładów.
3. Wielkie przyjaźnie w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
4. Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
5. Obraz Kresów w literaturze i malarstwie. Przedstaw różne ujęcia tego motywu. Odwołaj się do wybranych przykładów.
6. Topos starości w literaturze i sztuce. Omów zagadnienia, odwołując się do wybranych dzieł.
7. Porównaj wybraną adaptację filmową z jej literackim pierwowzorem.
8. Chłop jako bohater w literaturze i malarstwie. Przedstaw problem na wybranych przykładach dzieł.
9. Motywy tyttejskie w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
10. Motyw Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce różnych epok. Omów problem na podstawie wybranych przykładów.
11. Zaprezentuj motyw ogrodu w literaturze i malarstwie. Zanalizuj wybrane dzieła.
12. Motyw Ikara w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj wybrane przykłady.
13. Krajobraz tatrzański w wierszach K. Przerwy- Tetmajera, J. Kasprowicza i malarskich dzieł modernizmu. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładach.
14. Motyw tańca w literaturze i sztuce. Omów jego rolę na wybranych przykładach.

15. Wizje katastroficzne i obrazy zagłady w dziełach literackich i filmowych. Omów na wybranych przykładach.
16. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne).
17. Obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł literackich i innych (np. malarskich, filmowych).
18. Przedstaw obrazy śmierci ukazane w utworach literackich i sztukach plastycznych. . Omów na wybranych przykładach.
19. Obrazy dzieciństwa w wybranych tekstach kultury. Omów temat, starając się ukazać różnorodność ujęć.
20. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie - omów jego najciekawsze Twoim zdaniem wykorzystania. Scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś przy wyborze.
21. Różne kreacje mężczyzn w literaturze i filmie. Przedstaw je, odwołując się do wybranych przykładów.
22. Przedstaw na wybranych przykładach różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce.
23. Dawniejsze a współczesne wzorce rodziny. Porównaj je, analizując wybrane przykłady z literatury i filmu.
24. Różne sposoby walki narodowowyzwoleńczej. Omów problem odwołując się do literatury i innych dziedzin sztuki.
25. Przedstaw wybrane motywy biblijne i ich funkcjonowanie w literaturze i sztuce.
26. Mity greckie jako źródło inspiracji artystów. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich i plastycznych.
27. Różne sposoby mówienia o miłości. Omów problem, odwołując się do przykładów z literatury i sztuki.
28. Różne ujęcia motywu tańca w literaturze i sztuce wybranych epok. Omów na wybranych przykładach.
29. Polaków portret własny- prezentując obraz Polaków, odwołaj się do literatury i malarstwa.
30. Madonny w literaturze i sztuce różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
31. Prowincja polska w literaturze i filmie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
32. Sceny batalistyczne w literaturze i malarstwie polskim- omawiając zagadnienie, odwołaj się do wybranych przez siebie przykładów.
33. Topos ogrodu. Zbadaj, jakie pełni funkcje i jak jest przedstawiany, odwołując się do wybranych przykładów literackich i malarskich.
34. Portret rodziny w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów literackich i malarskich.
35. Duchy, zjawy, upiory w kulturze romantycznej. Omów sposoby kreacji motywu na wybranych przykładach sztuki.
36. Motyw diabła w literaturze i sztuce. Przedstaw i porównaj sposoby kreacji na podstawie wybranych dzieł z różnych epok.
37. Miasto i jego mieszkańcy. Omów na przykładach literatury, sztuki i fotografii XIX i XX w.
38. Ważne wydarzenia historyczne jako temat, tło czy powód powstania utworu literackiego, muzycznego lub malarskiego. Omów na wybranych przykładach.
39. Życie codzienne i jego przemiany jako przykład zmian społecznych i cywilizacyjnych. Omów wybrane zagadnienie na przykładach literackich i ikonograficznych.

40. Dokonaj porównania wizji przyszłości na wybranych przykładach filmowych i literackich.
41. Konfrontacja różnych postaw i wartości – omów zagadnienie odwołując się do przykładów z różnych dziedzin sztuki.
42. Obraz dworu i życia ziemiańskiego omów na przykładach różnych dzieł artystycznych XIX i XX wieku.
43. Motyw pojedynku w literaturze, malarstwie i filmie – omów na wybranych przykładach.
44. Groteska i karykatura jako sposób artystycznego wyrazu – omów problem odwołując się do różnych tekstów kultury.
45. Motyw powstań i zrywów wolnościowych w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
46. Ojcowie i dzieci – relacje, problemy, uczucia. Zaprezentuj zagadnienie na wybranych przykładach.
47. Przedstaw wybrane teksty kultury inspirowane kulturą średniowiecza – omów źródła i najczęściej występujące motywy.
48. W poszukiwaniu ideału kobiety. Przeanalizuj temat na wybranych przykładach sztuki trzech wybranych epok.
49. Literackie i malarskie przedstawienia toposu rajy – odwołaj się i omów na wybranych przykładach.
50. Omów na wybranych przykładach 3 dziedzin sztuki inspiracje nurtem franciszkańskim.
51. Polacy wobec kultury i obyczajów innych narodów – przedstaw problem na przykładzie różnych tekstów kultury.
52. Literackie i malarskie przedstawienia toposu wędrowca – omów temat na wybranych przykładach .
53. Biografia i życie osobiste artysty jako temat i inspiracja dzieła sztuki – omów na przykładach dwu wybranych dziedzin sztuki.
54. Człowiek jako więzień własnych wyobrażeń, zniewolony przez instytucję lub system. Omów problem na przykładzie różnych tekstów kultury.
55. Istoty legendarne, baśniowe i mityczne – przedstaw ich funkcjonowanie w różnych tekstach kultury.
56. Omów bogactwo symboliki dobra i zła w dziełach literackich, malarskich i filmowych.

JĘZYK

1. Język reklamy skierowanej do dzieci. Zanalizuj na wybranych przykładach wypowiedzi reklamowej.
2. Środki językowe charakterystyczne dla dwóch typów kontaktu z rozmówcą: oficjalnego i prywatnego. Zaprezentuj problem na podstawie wybranych przykładów wypowiedzi.
3. Wpływ Biblii i mitologii na słownictwo i frazeologię współczesnej polszczyzny. Przedstaw na podstawie analizy wybranych przykładów.
4. Zapożyczenia w polszczyźnie dawniej i dziś. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń.

5. Budowa słowotwórcza nieoficjalnych (skrótowych i zdrobniałych) form imion. Scharakteryzuj zjawisko na wybranym materiale leksykalnym.
6. Dokonaj analizy języka różnych reklam. Wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują. Odwołaj się do wybranych przykładów.
7. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
8. Scharakteryzuj język internautów. Omów zagadnienie odwołując się do zebranego materiału językowego.
9. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na przykładach wybranych przez siebie utworów.
10. Język Twoich rówieśników - scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.
11. Ekspresja i impresja - analizując celowo zgromadzony materiał językowy, określ właściwości wypowiedzi świadczące o nadawcy i odbiorcy.
12. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
13. Zapożyczenia językowe. Omów problem i oceń zasadność najnowszych zapożyczeń w języku polskim.
14. Omów na wybranych przykładach zjawiska i mechanizmy językowe wykorzystywane w reklamie.
15. Język Internetu. Przedstaw charakterystyczne jego cechy na przykładzie wypowiedzi z wybranych list dyskusyjnych.
16. Eksperymenty językowe w poezji polskiej XX w. Przedstaw je, analizując wybrane przykłady.
17. Omów na wybranych przykładach funkcje leksyki i frazeologii antycznej i biblijnej w potocznej odmianie współczesnego języka polskiego.
18. Przeprowadź analizę językowo – stylistyczną wybranych komentarzy sportowych.
19. Dokonaj analizy i przedstaw najważniejsze cechy języka nagłówków prasowych w oparciu o współczesne przykłady.
20. Wskaż cechy języka współczesnych przemówień sejmowych. Porównaj je z „Kazaniami sejmowymi” P. Skargi.
21. Dokonaj analizy i przedstaw najważniejsze cechy języka w tekstach polskich piosenek współczesnych.
22. Stylistyka poezji dworskiej polskiego baroku. Scharakteryzuj ją, analizując wybrane utwory.
23. Na dowolnych przykładach zbadaj język i styl wybranego publicysty (pisarza).
24. Żart słowny w komedii, fraszce i innych gatunkach literackich. Omów temat odwołując się do wybranych przez siebie utworów.
25. Indywidualizacja językowa jako element kreacji bohatera literackiego. Rozwiń temat, sięgając do wybranych przykładów.
26. Dokonaj analizy językowej i kulturowej przysłów polskich. Wykorzystaj przysłowia o określonej tematyce.
27. Komizm słowny i sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów. Omów na wybranych przykładach.

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ PRZEDMIOTOWY
JĘZYKA POLSKIEGO